

Laudatio, Lamm Vanda professzor asszony születésnapjára

A történészek úgy tartják, hogy a perzsa mithraizmus vallási szokásból származtatható a születésnap megünneplésének kultúrája Európában, amit a római légiósok honosítottak meg a birodalomban. E mulatsággal, örömmel, boldogsággal és ajándékozással együtt járó jó szokás, amely sok évszázados szünet után a huszadik században éledt újra, egyik legemberibb és legkellemesebb ünnepünk, különösen, ha kerek számú évfordulóhoz köthetők. Kedves ünnepeltünk, Lamm Vanda professzor asszony esetében is eme kerek évfordulóhoz érkeztünk, és ez alkalomból aktuális egy eddigi szép ívű, gazdag életpálya áttekintése, felidézése.

Lamm Vanda professzor asszony egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán kezdte meg 1963-ban, és itt szerzett diplomát summa cum laude minősítéssel 1968-ban. Az egyetemi évek után pályáját alapvetően meghatározó külföldi tanulmányutak következtek: először a Strasbourgi Egyetem Jogi Kara mellett működő Faculté International de Droit Comparé intézetben (1969, 1971, 1975), majd a hágai Nemzetközi Jogi Akadémián (1976, 1979). 1972-ben UNITAR ösztöndíjjal Hollandiában és Ausztriában folytatott posztgraduális tanulmányokat, 1986-ban pedig a New York-i Columbia Egyetem vendégkutatója volt.

Professzor asszony kandidátusi fokozatát 1979-ben szerezte meg, a tudományok doktora címet pedig 1988-ban. 2007 óta az MTA levelező tagja, 2013 óta rendes tag.

Egyetemi tanulmányai után rövid ideig jogi előadóként egy ipari nagyvállalatnál dolgozott, majd 1968-ban egykori professzora, Haraszti György ajánlására a Magyar Tudományos Akadémia Jogtudományi Intézetének kutatója lett. E pálya minden lépcsőfokát végigjárta. 1991 és 2012 között az MTA Jogtudományi Intézet igazgatója volt.

A felsőoktatásban 1975-től vesz részt. Kezdetben az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán volt óraadó tanár, majd 1984-től a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának docense, 1989-től tanszékvezető egyetemi tanár. Eközben oktatott külföldi hallgatókat a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen, valamint a St. John's Universityn New Yorkban. 1998 óta Győrben, a Széchenyi István Főiskolán, illetve a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kara Nemzetközi Jogi Tanszékén tanított nemzetközi jogi tárgyakat. Az ezen a karon működő Állam- és

Jogtudományi Doktori Iskola törzstagja, oktatója és témavezetője. Az Egyetemi Doktori Tanács tagja.

Tudományos kutatómunkát is a nemzetközi jog témakörében folytatott, és pedig nemzetközi közjogi témákban, valamint a nemzetközi nukleáris jog tárgykörében. Különösen jelentős eredményeket ért el a nukleáris energia békés célú hasznosítása nemzetközi jogi vetületeinek, valamint a Nemzetközi Bíróság joggyakorlatának és joghatósági rendszerének vizsgálata terén. De foglalkozott emberi jogokkal, a nemzetközi szervezetek jogával és nemzetközi környezetvédelmi joggal is.

Több rangos hazai és nemzetközi tudományos társaság tagja, illetve vezető tisztségviselője. Az 1990-es évek közepétől az OECD-NEA Nukleáris Jogi Bizottságának alelnöke; 1993 óta tagja az International Nuclear Law Associationnek, 2000-2001-ben a társaság elnöke, 2002 óta tiszteletbeli elnök; az OSCE Court of Arbitration and Conciliation elnökségének tagja. 1998-tól a hágai Állandó Választott Bíróság tagja, 2001-ben az egyik legtekintélyesebb nemzetközi jogi tudományos társaság, az 1873-ban alapított Institut de Droit International levelező tagjává választották, 2008-tól rendes tag, 2009 és 2011 között a társaság alelnöke. Egyébként ezt az intézetet Nobel-békedíjjal tüntették ki. 2003-ban beválasztották az Academia Scientiarum et Artium Europaea tagjai közé. Az International Law Association munkájában 1980 óta vesz részt, az Executive Council tagja, 2014 óta a Magyar Tagozat elnöke. A Magyar ENSZ Társaság Elnökségének tagja.

1981 és 1983 között a nőkkel szembeni diszkrimináció felszámolásával foglalkozó ENSZ szakértői bizottság (CEDAW) tagja. Az 1990-es években az iraki-kuvaiti háború környezeti káraival foglalkozó UNEP szakértői bizottságban tevékenykedik, illetve alelnöke ennek. Nemzetközi szervezetek számára rendszeresen végez szakértői tevékenységet.

Lamm Vanda professzor asszony igen termékeny publikációs tevékenységet mondhat magáénak. Hét önálló magyar, illetve angol nyelvű könyv szerzője, 21 magyar és idegen nyelvű könyv szerkesztője; publikációi 14 országban jelentek meg. 2014-ben a Nemzetközi Bíróság kötelező joghatósági rendszerével foglalkozó monográfiáját az egyik legtekintélyesebb brit társadalomtudományi kiadó jelentette meg. Kezdeményezője, társszerkesztője, majd önálló szerkesztője volt az 1990-es évek egyik legnagyobb jogtudományi vállalkozásának, a Magyar Jogi Lexikonnak. Számos munkája itthon és külföldön alapműnek számít. Két könyve kiadói nívódíjat kapott.

Jelentős szerepet vállalt szakfolyóiratok szerkesztőségi munkájában. 1990-től 2010-ig felelős szerkesztője, 2010-től 2014-ig főszerkesztője az Acta Juridica Hungaricának, 1991-től 2012-ig főszerkesztője az Állam- és Jogtudománynak. Több más szakmai folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

2005 és 2011 között tagja volt az MTA Elnökségének. 2011 óta az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának osztályelnök-helyettese. 2008-tól 2014-ig az MTA Ügyrendi Bizottságának elnöke; 2014-től az MTA Tudományetikai Bizottságának elnöke. Az MTA Szigetközi Munkabizottságának elnöke.

Többször oktatott külföldön, így önálló posztgraduális kurzusokat tartott Jugoszláviában, Fehéroroszországban és a párizsi Sorbonne Egyetemen; de előadott brazil, finn, japán és olasz egyetemeken, valamint a Montpellier-i egyetem nukleáris jogi iskolájában.

Számos nemzetközi konferencián szerepelt előadóként. A nukleáris kárfelelősségi bécsi egyezmény felülvizsgálásával foglalkozó diplomáciai konferencián a magyar delegáció vezetője.

Legújabban Lamm Vanda professzor asszony a 2015. év őszén induló nukleáris jogi szakjogász-képzés szakfelelőse, szervezője és oktatója lesz a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karán. Oktatási és oktatásszervezői közreműködése nélkülözhetetlen e képzés színvonalas lebonyolításához.

Szakmai munkájának elismeréseképpen MTA Ifjúsági Díjban (1973), Kiváló Munkáért kitüntetésben (1989), Akadémiai Díjban (1995), Pro Facultate Jurisprudentiae-ban (2003), valamint Deák Ferenc Díjban (2012) részesült.

Mint fent említettük, Lamm Vanda professzor asszony több mint másfél évtizede oktat egyetemünkön, Győrben. Emlékszem az első időkben egy, a fiatal oktatók és hallgatók által szervezett erősen politikai ízű eseménnyel kapcsolatosan jó szándékúan figyelmeztette a rendezőket: lehetőleg hagyják az aktuális politikai vitatémákat, akármilyen színezetűek is, az egyetem falain kívül. Akkor nekem Jacques Cujas, a nagy francia jogtudós mondása jutott eszembe: „*Nihil hoc ad edictum praetoris*” vagyis „Ennek semmi köze a *praetori edictumokhoz*”. Cujas ezt akkor mondta, amikor a 16. századi vallási háborúk idején az egymással szembenálló politikai erők állásfoglalásra akarták készíteni az egyik vagy másik tábor mellett. A frappáns válasz mögött az áll, hogy a jogtudós ne merüljön el a napi politikai csatározások mocsarában, hanem maradjon meg a jogtudomány berkein belül. Professzor asszony üzenete is hasonló volt a fiataloknak: az egyetem ismeretek és tudás elsajátításának színhelye, a jog pedig tudomány. A napi politika inkább maradjon ezen intézmény falain kívül.

Professzor asszony személyében igazán jó kollégát és egy olyan team tagját köszöntjük születésnapján, amelyet ő alakított ki határozott állásfoglalásával, rugalmas döntéseivel és sokszor emberséges megértésével. Abban, hogy a Széchenyi István Egyetemen az állami- és jogtudományi képzés és kutatás gyökeret tudott verni és virágzásnak tudott indulni az elmúlt majd húsz esztendő során, neki felülmúlhatatlan érdemei és oroszlánrésze van. A hallgatók egy nagy tudású, tapasztalt oktató műhelyében válnak szakemberré. A fiatalok képzése, fejlődése mindig szívügye és elsődleges feladata. Ugyanez mondható el a már végzett fiatal szakemberek, egyetemi oktatók támogatásával kapcsolatosan. Az ő életpályájuknak egyengetése, oktatásuk, továbbképzésük elősegítése terén professzor asszony példamutató teljesítményekkel dicsekedhet.

Reméljük, hogy egyetemi csapatunknak még sok ideig tagja, támogatója lesz. Kívánunk ehhez sok sikert és jó egészséget!

Győr, 2015. 02. 20.

Milassin László

Kedves Professzor Asszony!

Hetvenedik születésnapod alkalmából nagy szeretettel köszöntelek a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar valamennyi munkatársa nevében. Kutatásaidhoz, egyetemi oktatómunkádhoz és tudományos közéleti tevékenységedhez jó egészséget, alkotókedvet és további sikereket kívánunk.

Bízunk benne, hogy Professor Emeritusként még évtizedekig megosztod velünk és Karunk hallgatóival mindazt a tudást, amelyet nemzetközi hírű tudósként és egyetemi tanárként felhalmoztál.

Kedves Vanda!

Sokat gondolkodtunk azon, hogyan fejezhetnénk ki születésnapodon elismerésünket és köszönetünket a Kar érdekében tett erőfeszítéseidért. Végül úgy döntöttünk, hogy Neked ajánljuk a Jog-Állam-Politika című folyóiratunk – melynek alapításától szerkesztőbizottsági tagja vagy, és sokat tettél azért, hogy a periodika elnyerje méltó helyét a jog-, állam- és politikatudományi folyóiratok között – ez évi első számát. Születésnap ajándékként fogadd szeretettel a Jog-Állam-Politika Neked dedikált 2015. évi 1. számát.

Isten éltesse! Boldog születésnapot!

Győr, 2015. 02. 20.

Fazekas Judit
dékán